

РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГО-СИНГУЛЯРНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ

THE LEGAL BASIS FOR THE DEVELOPMENT OF TECHNOLOGY AND SINGULAR REGIONAL ECONOMIC SYSTEMS IN UKRAINE

У статті сформульовано сутність адміністративно-правових механізмів регулювання розвитку економіки регіонів та обґрунтовано їх значимість у контексті створення технологічно-сингулярних регіональних економічних систем в Україні. Визначено та охарактеризовано основні етапи нормативно-правового стимулювання розвитку технологічно-сингулярних регіональних економічних систем в Україні. Обґрунтовано нагальну потребу податкової децентралізації як основної детермінанти відтворення економіко-технологічного потенціалу регіонів. Виявлено специфіку нормативно-правових регламентувань постмодерних процесів технологічної сингулярності в розрізі глобальної, національної і регіональної правових площин.

Ключові слова: технологічна сингулярність, регіональна економічна система, адміністративно-правові механізми, нормативно-правові регламентування, правова визначеність, податкова децентралізація.

В статье сформулирована сущность административно-правовых механизмов регулирования развития экономики регионов и обоснована их значимость в контексте создания технологически-сингулярных региональных экономических систем в Украине. Обоснована насущная необходимость налоговой децентрализации как основной детерминанты воспроизведения экономико-

технологического потенциала регионов. Выявлена специфика нормативно-правовых регламентирований постмодернистских процессов технологической сингулярности в разрезе глобальной, национальной и региональной правовых плоскостей.

Ключевые слова: технологическая сингулярность, региональная экономическая система, административно-правовые механизмы, нормативно-правовые регламентации, правовая определенность, налоговая децентрализация.

The essence of the administrative and legal mechanisms of regulation of regional economy was formulated. Their importance for creating technology-singular regional economic systems in Ukraine was substantiated. The main stages of normative and legal stimulate the development of technology-singular regional economic systems in Ukraine were defined and described. The need of the tax decentralization as the main determinant of reproduction economic and technological potential of the regions was substantiated. The specific of administrative and legal regulation of technological singularity postmodern processes in context of global, national and regional level was detected.

Key words: technological singularity, regional economic system, administrative and legal mechanisms, administrative and legal regulation, legal certainty, tax decentralization.

УДК [330.341.1 : 332.146.2] : 351

Антохов А.А.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Постановка проблеми. Новітній вектор інноваційного розвитку економіки України повинен передбачати формування технологічно-сингулярних регіональних економічних систем як прогресивних осередків інтелектуалізації суспільства й інноваційної діяльності. На нашу думку, сценарій формування технологічно-сингулярних регіональних економічних систем в Україні має всі шанси стати ефективною альтернативою існуючим науково-прикладним і політичним обґрунтуванням пріоритетів інноваційного розвитку економіки з укоріненням ідеології стабілізації та упевненості. Концепт технологічної сингулярності повинен «накладатись» на пріоритет системного розвитку. Системна парадигма, що представляє економіку у вигляді сукупності взаємодіючих, трансформаційних та еволюціонуючих систем, виступає, таким чином, як альтернатива неокласичній парадигмі та як кон-

цепція, що інтегрує неокласичний, інституціональний і еволюційний підходи [1, с. 5–6; 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження нормативно-правового забезпечення розвитку технологічно-сингулярних регіональних економічних систем базується на напрацюваннях українських учених із питань законодавчого регламентування інноваційного розвитку економіки, а саме: К. Ващенко, О. Гавриш, А. Землянкін, Ю. Ковбасюк, Л. Лігоненко, Н. Пархоменко, І. Підоричева, Ю. Сурмін та ін. Визначення сутності технологічно-сингулярних регіональних економічних систем у вітчизняній науці відсутнє та є авторським доробком, базованим на вченні про технологічну сингулярність. Його теоретичну основу формують дослідження таких зарубіжних і вітчизняних учених, як: Р. Курцвейль, В. Віндж, А. Кортаєв, Б. Кузнєцов, Д. Нейман, М. Ромул, Г. Семікозов,

В. Бех, Ю. Бех, С. Іносов, К. Карпенко, В. Кончин, Л. Піддубна, В. Скіданов, К. Сідун, Т. Соболевська, А. Шевчук, О. Шестакова В. Чужиков та ін.

Постановка завдання. Метою публікації є визначення нормативно-правової основи розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні. Цілями при цьому будуть такі:

- формулювання сутності адміністративно-правових механізмів регулювання розвитку економіки регіонів та обґрунтування їх значимості в контексті створення технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні;

- визначення та характеристика основних етапів нормативно-правового стимулювання розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні;

- обґрунтування нагальної потреби податкової децентралізації як основної детермінанти відтворення економіко-технологічного потенціалу регіонів;

- виявлення специфіки нормативно-правових регламентувань постмодерних процесів технологічної сингулярності в розрізі глобальної, національної і регіональної правових площин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Українські вчені стверджують, що проблеми, кризи, антагонізми можуть усунути двома шляхами: свідомо, через мобілізацію і спрямування ресурсів на їх розв'язання (еволюційним методом), і стихійно, через доведення антагонізмів, криз до критичних значень, які все одно потребують державної організації всіх видів ресурсів, але вже у значно більших обсягах (революційним методом) [7, с. 9]. Революційні події 2013–2014 рр. із подальшим загостренням соціальних протиріч у 2015 р. продовжують тримати економіку країни та її благополучних (не охоплених збройним конфліктом) регіонів у невизначеному стані. Українське суспільство поки не забезпечило для себе відкритої економічної системи з розвиненим конкурентним середовищем і сприятливими передумовами зростання добробуту населення. Отже, якщо владні інститути нині не розпочнуть ефективну діяльність щодо кардинального реформування підходів до стратегічного розвитку економіки, нова революційна хвиля може вибухнути із ще більшою силою. Необхідно посилювати «еволюційний метод» розвитку, залучаючи весь комплекс регулюючих механізмів, базовими серед яких є адміністративно-правові.

Адміністративно-правові механізми регулювання регіональної економіки передбачають прийняття нормативно-правових документів, які регламентують концепції, стратегії, стандарти, процедури економічної діяльності в регіонах, можливості самих регіонів самостійно розвивати свою економіку та суміжні сфери. Вони визначають правові основи реалізації інших регулюючих механізмів: фінансово-економічних, організаційно-політичних, соціокультурних, інформаційних. Їх реалізація

і модернізація мають здійснюватись з урахуванням дії ринкових механізмів саморегулювання: попиту, пропозиції, ціни, конкуренції, ринкових законів. В Україні ж, на жаль, реалізація адміністративно-правових механізмів надміру підпорядкована деформованим організаційно-політичним регулюючим підходам (вони відображають державну політику економічного розвитку регіонів, яка реалізується конкретними структурами). Суб'єктивний вплив на нормативно-правове поле розвитку економіки став настільки сильним, що реформування країни згідно з вимогами МВФ, інших міжнародних структур ускладнене вибірковим небажанням трансформувати усталену (корупційну) систему відносин згідно з розвиненими стандартами.

Якщо дивитись на стан речей реально, то розробка нових нормативно-правових актів та прогнозно-планових документів в Україні задля цільової підтримки створення технолого-сингулярних регіональних економічних систем є дуже проблемним завданням. За понад два десятиліття незалежності в Україні практика невиконання нормативних положень, особливо програмних документів, настільки укорінилась, що не викликає жодного подиву. На фоні такої ситуації пропонувати кардинальні законодавчі нововведення є практично нереалізованим завданням. Незважаючи на це, українська наука мусить пропагувати новітні ідеї та законодавчі модерни, популяризувати прогресивні моделі інноваційного розвитку економіки з акцентом на можливості самозабезпечення регіонів.

Нормативно-правова визначеність пріоритету формування технолого-сингулярних регіональних економічних систем дасть змогу не лише окреслити новітній вектор інноваційного розвитку економіки України, але й довести реальність адміністративно-територіальної реформи з децентралізацією державної влади та диференціацією сценаріїв розвитку економіки регіонів. Дія нормативно-правових актів та прогнозно-планових документів має забезпечувати спроможність технолого-сингулярних регіональних економічних систем повною мірою виконувати їхню функціональність: продукування новітніх технологій, у тому числі направлених на створення штучного інтелекту; розвиток ринку новітніх технологій, що сприяло б формуванню в суспільстві технологічного сприйняття; формування міжінституційних, міжсекторальних форм співпраці задля організації спільних наукових досліджень і реалізації інноваційних проектів; моделювання форм взаємодії людини, інститутів із новітніми технологіями з оцінкою поточних переваг та можливих загроз у разі повсюдної заміни людської діяльності.

Пропонуємо етапний нормативно-правовий зріз стимулювання розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні. Він розкриває логіку етапності законодавчої модернізації

та поступової визначеності принципово нових підходів до розвитку економіки регіонів із диференційованими можливостями інтелектуалізації суспільства та інноваційної діяльності (табл. 1).

Перший етап нами визначено як *реформаторський*. Основою формування нормативно-правової основи розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні має бути додання формалізму реалізації чинного законодавства, а також розроблення нових нормативів на якісній, аполітичній основі. Додання законодавчого формалізму можливе через відновлення інституту відповідальності. Це дуже важливо, адже

формалізм і декларативний характер нівелює суть принципу верховенства закону і не завжди відповідає її суті [9, с. 217]. Інший проблемний бік – низька якість законодавства. Така ситуація, як стверджують фахівці, частково є наслідком низького професійного рівня суб'єктів законодавчого процесу, створення умов штучного прискорення розроблення та прийняття окремих законодавчих актів, зниження ролі науки або правової доктрини в правотворчому процесі, що є, на жаль, практикою роботи Верховної Ради України та у підсумку призводить, з одного боку, до збільшення кількості законів та суперечливості їх змісту – з

Таблиця 1

Етапи формування нормативно-правової основи розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні

№ з/п	Етап	Основне призначення	Перспективи вдосконалення
1	Реформаторський	<ul style="list-style-type: none"> Додання формалізму реалізації чинного законодавства (особливо програмних документів) Розроблення нових нормативів на якісній, аполітичній основі з урахуванням обґрунтованих прогнозних розрахунків та інших методик наукового пізнання 	Розвиток інституту контролю (у тому числі громадянського) за виконанням нормативно-правових положень
2	Модернізаційний	<ul style="list-style-type: none"> Осучаснення нормативних положень, особливо у сфері економіки, бізнесу, науки й освіти, інноваційного розвитку, стратегічного просторового розвитку 	Формування нормативного поля з наступною інституціоналізацією щодо мотивації особистісного розвитку
3	Концептуально-стратегічний	<ul style="list-style-type: none"> Окреслення довгострокових сценаріїв розвитку економіки з деталізацією короткотермінових цілей Акцент на гостру необхідність поточного розвитку економіко-технологічного потенціалу країни та регіонів, цільової підтримки бізнес-середовища Визначення серед сценаріїв розвитку економіки технолого-сингулярного як такого, що відповідає новітнім викликам технологізації, роботизації та дає змогу стимулювати в розвитку пріоритетний ресурс прогресу – інтелектуальний 	Вибір найбільш ефективного (за наслідками і детермінованістю подальших прогресивних змін) та «гнучкого» (до нових викликів) сценарію розвитку
	Регіоналізації	<ul style="list-style-type: none"> Формування механізмів реального використання можливостей саморозвитку регіонів за власним, найбільш прийнятним сценарієм у фокусі макроекономічних орієнтирів Реальна фінансова платформа регіонального розвитку, базована на місцевих податках Окреслення меж регіоналізації розвитку економіки 	Стимулювання міжрегіональних взаємодій у знаннємістких секторах економіки із супровідним створенням міжрегіональних інноваційних форм співпраці (кластери, території з особливим правовим статусом і т. д.)
4	Концептуально-сингулярний	<ul style="list-style-type: none"> Стратегічне регламентування просторово-часових параметрів формування технолого-сингулярних регіональних економічних систем Визначення концепції міжсистемних взаємодій із формуванням технолого-сингулярних економічних систем вищого порядку з перспективою поєднання в цілісній технолого-сингулярній національній економічній системі та системах транскордонного і міждержавного рівнів 	Виявлення можливостей удосконалення, поєднання з іншими, постсучасними моделями економічного розвитку локалізованого і персоналізованого рівнів
5	Економіко-сингулярний	<ul style="list-style-type: none"> Регламентування способів використання можливостей технолого-сингулярних систем у процесах економічного розвитку Регламентування нової економічної моделі розвитку і ресурсного використання з повсюдним поєднанням новітніх технологій (зокрема роботизованих) і людської діяльності 	Формування нормативного поля розвитку соціо-економіко-сингулярних регіональних систем

Джерело: складено автором

іншого [8, с. 294]. Отже, вкрай важливою є організація законотворчої діяльності на новій, якісній основі з урахуванням обґрунтованих прогнозних розрахунків та інших методик наукового пізнання.

Наступний етап формування нормативно-правової основи розвитку досліджуваних нами систем – *модернізаційний*. Допоки не буде подолано формалізму реалізації законодавчих норм, говорити про осучаснення нормативних положень немає сенсу. Водночас формування і розвиток технолого-сингулярних регіональних економічних систем потребують забезпечення відповідних передумов.

Проблемність розробки нормативно-правових актів та прогнозно-планових документів щодо розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем ускладнена відсутністю стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку України. Розроблений проект Стратегії інноваційного розвитку України на 2010–2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів залишився незатвердженим, що свідчить про недосконалість існуючих механізмів планування і прогнозування; останні включають розробку стратегічних науково-технічних та інноваційних орієнтирів розвитку як держави загалом, так і її окремих регіонів, у тому числі передбачають зважений вибір пріоритетних напрямів розвитку науки, техніки та інноваційної діяльності з чітким визначенням форм державного впливу задля їх пріоритетної реалізації щодо загального фронту досліджень [3, с. 44]. Водночас чинною залишається Концепція Державної програми розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації державної інноваційної політики та моніторингу стану інноваційного розвитку економіки, затверджена в 2007 р. Мета Програми полягає у створенні правових, економічних і організаційних умов для розвитку та підвищення ефективності системи інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації державної інноваційної політики та моніторингу стану інноваційного розвитку економіки [11].

Реформаторські та модернізаційні законодавчі заходи слід продовжити *концептуально-стратегічною визначеністю* інноваційного розвитку економіки з далекоглядним окресленням стратегічних цілей та деталізацією способів їх досягнення у ближчій перспективі. Українські науковці і фахівці пропонують своє концептуальне бачення подальшого розвитку економіки доволі різнобоко, без конкретизації її перспектив на глобальному фоні та врахування реальних можливостей, які багато в чому є слабкими у зв'язку з постійно відстаючим характером модернізацій, їх формалізмом. До того ж значні ускладнення спричиняють внутрішні протиріччя територіальної цілісності України. Відзначаємо наукові обґрунтування щодо концепції економіко-технологічного потенціалу, що в українській науці активно розвиваються О. Лігоненко. Науковець

обґрунтовує, що економіко-технологічний потенціал належить до підсистеми синтетичних (гібридних) проявів потенціалу, він є результатом синергетичної взаємодії ресурсів, здібностей і компетенцій регіону, а також зумовлених ними функціональних можливостей щодо забезпечення технологічного розвитку регіону на інноваційній основі [6, с. 46]. На даному етапі як передумова технолого-сингулярного сценарію розвитку економіки регіонів чинне законодавство повинно регламентувати пріоритети відтворення економіко-технологічного потенціалу, який розкриє реальні ресурсні можливості регіонів та дає змогу мобілізувати певні їх елементи у вигляді досвіду, знань (стрімко старіючих), матеріально-технічної бази і логістичних каналів (що стрімко руйнуються).

На концептуально-стратегічному етапі особливу увагу в законодавчих модернах слід приділяти прогнозно-плановим документам економічного характеру. Слід розвивати інноваційне бізнес-середовище з відновленням науково-інноваційного потенціалу підприємств, формування якого відбувається у науково-технологічній, економічній та соціально-організаційній сферах на трьох основних рівнях: національному, галузевому, підприємницькому [2, с. 4]. Прогнозно-планова документація інноваційного розвитку підприємств повинна чітко окреслювати межі дерегуляції бізнес-діяльності, однак із початковим стимулюванням модернізаційних змін та подальшим переходом на якісно вищий рівень інноваційної діяльності.

Загалом концептуально-стратегічний період законодавчого осучаснення вимагає створення умов ефективного формування технолого-сингулярних регіональних економічних систем: цілеорієнтації на задоволення потреб суспільства, первинної орієнтації регіонів на саморозвиток натомість високих очікувань централізованої допомоги, неперервного вдосконалення і розвитку інформаційного середовища, ринкового модернізму, технологічної модернізації, прогресивної збалансованості (долання акселеральних ефектів), балансу матеріальної і нематеріальної сфер, експлікації цінностей інтелектуалізації і технологокультурного прийняття, базованості прогресивних процесів (біфуркаційних переходів системи) на потенціалі креативного класу, захищеності (людини та її інтелектуального продукту, інститутів-продуцентів і посередників, економічних секторів та системи загалом).

Концептуально-стратегічний етап формування нормативно-правової основи розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні (табл. 1) нами поєднано із законодавчими ініціативами *регіоналізації*. В Україні розробка нормативно-правових актів та прогнозно-планових документів здійснюється на основі положень Закону України «Про державне прогнозування

та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 № 1602-III, Постанови Кабінету Міністрів України «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» від 26.04.2003 № 621. Закон регламентує, що учасники державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку – органи державної влади, які розробляють, затверджують і здійснюють прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку, а саме: Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері економічного і соціального розвитку, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування [10]. Таким чином, чинна законодавча база вже підносить значимість місцевих державних структур у можливостях стратегічного планування свого розвитку через застосування адміністративно-правового регулюючого інструментарію. Однак реалії свідчать про зовсім інші тенденції, особливо щодо використання можливостей стратегічного планування інноваційного розвитку органами місцевого самоврядування. Виною такої ситуації є не лише надмірна централізація державного управління. Слабкість територіальних громад та обмеженість місцевих інтелектуально-політичних еліт значною мірою спровокували такий стан справ.

Реальність формування технолого-сингулярних регіональних економічних систем буде тоді, коли регіони володітимуть правом використання власних ресурсів згідно з пріоритетами інноваційного розвитку. Такі ресурси повинні нагромаджуватись та перерозподілятись, основою чому є фінанси. Податкова система має бути повністю орієнтованою на місцевий розвиток із централізованим контролем використання бюджетних коштів. Технолого-сингулярний вектор інноваційного розвитку економіки першочергово потребує конкретних бюджетних затрат із чітким поетапним відстеженням ефектів від їх використання. Якщо місцеві бюджети не матимуть достатніх податкових наповнень, жодні грантові програми та міжбюджетні трансферти (які в Україні себе дискредитували) не забезпечать достатніх можливостей технолого-сингулярного розвитку. Крім того, місцеві податки формуватимуть мотиваційне середовище технологізації, комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності. Отже, чим більше в регіоні буде створюватись нових суб'єктів бізнесу, зокрема у знаньмістких секторах економіки, тим ширшими будуть можливості місцевих бюджетів реінвестувати в нові інноваційні проекти (рис. 1).

Лише за умов успішного проходження попередніх етапів формування нормативно-правової основи розвитку технолого-сингулярних регіональних економічних систем в Україні можна переходити до правових регламентувань, що окреслені *концептуально-сингулярним* характером. Даний

Рис. 1. Мотиваційні детермінанти податкової децентралізації в контексті відтворення економіко-технологічного потенціалу регіону

Джерело: складено автором

етап законодавчих модернів повинен охоплювати:

- стратегічне регламентування просторово-часових характеристик формування технологіко-сингулярних регіональних економічних систем;
- визначення концепції міжсистемних взаємодій із формуванням технологіко-сингулярних економічних систем вищого порядку з перспективою поєднання в цілісній технологіко-сингулярній національній економічній системі та системах транскордонного і міждержавного рівнів.

У правовій площині технологіко-сингулярна модель розвитку регіональної економіки не повинна відкидати інші можливі сценарії. На наше переконання, така модель є найбільш прогресивною у фокусі поточних викликів. Однак у майбутньому її актуальність може понизитись. Так само із часом може втратити актуальність регіональний вимір інноваційного розвитку з повною локалізацією (на рівні населених пунктів) і навіть персоналізацією (на рівні окремої особистості) економічних процесів, тому законодавчі регламентування концептуально-сингулярного етапу крім правової визначеності суті, функціональності, моделей, просторово-часових характеристик технологіко-сингулярних регіональних економічних систем повинні охоплювати новітні, альтернативні чи суміжні моделі економічного розвитку.

Завершальний етап формування нормативно-правової основи розвитку технологіко-сингулярних

регіональних економічних систем в Україні нами визначено як *економіко-сингулярний* (табл. 1). Він відображає правову визначеність стосовно використання новітніх продуктів технологізації, інтелектуальної діяльності в економічних процесах. Фактично нормативно-правові акти і прогнозно-планові документи даного етапу повинні визначати пріоритети економічного розвитку з базуванням на технологічних процесах. Це може бути зовсім інша економічна модель, побудована за новими принципами – використання трудового потенціалу, мобілізації і відтворення природних ресурсів, контролю інформаційних потоків.

Новий нормативно-правовий блок визначатиме правові основи *взаємодії людини і роботизованих механізмів*. Як прогнозує Р. Курцвейль, із 1922 р. буде поширюватись законодавче регламентування відносин людей і роботів [12]. Це зумовлено тим, що починається новий етап прискореної еволюції розуму у вигляді інформаційно-кібернетичних систем, які швидко змінюють одна одну на основі безперервно зростаючих обчислювальних і продуктивних потужностей [4, с. 15]. Регламентування взаємодії людини і роботизованих механізмів є складним завданням міжнародного права. Національний і регіональний виміри регламентацій повинні окреслювати специфіку таких взаємодій залежно від характеру використання роботів: у побуті, виробництві, управлінні тощо.

Рис. 2. Нормативно-правові регламентування постмодерних процесів технологічної сингулярності в регіональному економічному вимірі

Джерело: складено автором

На рис. 2 окреслимо специфіку нормативно-правових регламентувань постмодерних процесів технологічної сингулярності, що відображаються в економічному розвитку регіонів. При цьому зроблено акцент на вимір таких регламентувань: глобальний (норми міжнародного права), національний (концептуальні засади), регіональний (прикладні аспекти).

Висновки з проведеного дослідження. Узагальнення правових регламентувань процесів технологічної сингулярності на різних рівнях дало змогу дійти висновку, що нормативно-правове поле регіонального рівня більшою мірою відзначається ситуативним і стратегічним характером. Якщо глобальний правовий вимір, як правило, повинен регламентувати відповідальність за діяльність у віртуалізованій системі економічних, торговельних, соціально-трудова та інших відносин, то правова визначеність на рівні регіонів є радше практичним обґрунтуванням форм віртуалізації та їх процедурних питань. Більше того, основна роль нормативно-правового забезпечення регіонального рівня на економіко-сингулярному етапі має зводитись до прогнозно-планового регламентування розвитку регіональної економіки, базованої на процесах технологізації, повсюдного використання роботизованих механізмів. Саме в особі місцевих владних структур повинні розроблятися і реалізовуватись конкретні заходи, спрямовані на поширення технолого-сингулярних ознак та оцінювання їх наслідків.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бодрунов С.Д. Российская экономическая система: будущее высокотехнологического материального производства / С.Д. Бодрунов // Экономическое возрождение России. – 2014. – № 2. – С. 5–16.
2. Гавриш О.М. Стратегічне планування інноваційної діяльності підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / О.М. Гавриш. – Харків, 2005. – 20 с.
3. Землянкін А.І. Механізми управління інноваціями в Україні: стан і перспективи вдосконалення / А.І. Землянкін, І.Ю. Підоричева // Стратегічні пріоритети. – 2014. – № 2(31). – С. 43–48.
4. Карпенко К.І. Постлюдина: pro et contra / К.І. Карпенко // Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Філософія. Філософські перипетії». – 2012. – № 992. – С. 14–19.
5. Клейнер Г.Б. Стратегическое планирование: основы системного подхода / Г.Б. Клейнер // Модернизация экономики и общественное развитие : в 3-х кн. Кн. 2. – М. : ГУ ВШЭ, 2008 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.hse.ru/data/002/854/1235/Kleiner.doc.
6. Лігоненко Л.О. Науково-методичні засади та результати оцінювання економіко-технологічного потенціалу регіонів України / Л.О. Лігоненко // Економіка України. – 2013. – № 10. – С. 45–55.
7. Модернізація державного управління та європейська інтеграція України : наук. доп. / Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, Ю.П. Сурмін [та ін.] ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю.В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2013. – 120 с.
8. Пархоменко Н. Законодавство України на сучасному етапі: кількісний та якісний аналіз / Н. Пархоменко // Публічне право. – 2012. – № 3(7). – С. 291–298.
9. Правдюк А.Л. До питання систематизації норм адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства / А.Л. Правдюк // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2014. – Вип. 197. – Ч. 2. – С. 214–219.
10. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 № 1602-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>.
11. Про схвалення Концепції Державної програми розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації державної інноваційної політики та моніторингу стану інноваційного розвитку економіки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2007 № 285-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/285-2007-%D1%80>.
12. Технический директор Google расписал будущее мира: прогноз до 2099 года // INFO RESIST [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://m.inforesist.org/technicheskij-direktor-google-raspisal-budushhee-mira-prognoz-do-2099-goda/>.